

Vlada Republike Hrvatske

Unaprjeđenje upravljanja pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske

Zagreb, prosinac 2024.

Zakonski okvir:

- 1. Prijedlog Zakona o pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske**
- 2. Prijedlog Zakona o Centru za restrukturiranje i prodaju (CERP)**

Usklađeno s nacionalnim strateškim dokumentima i međunarodnim standardima:

- 1. Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021–2026. (NPOO)**
- 2. Nacionalni program reformi (NPR)**
- 3. Smjernice OECD-a (međunarodno priznati standardi i prakse korporativnog upravljanja)**

Pregled pravnih osoba u vlasništvu državne, regionalne i lokalne vlasti

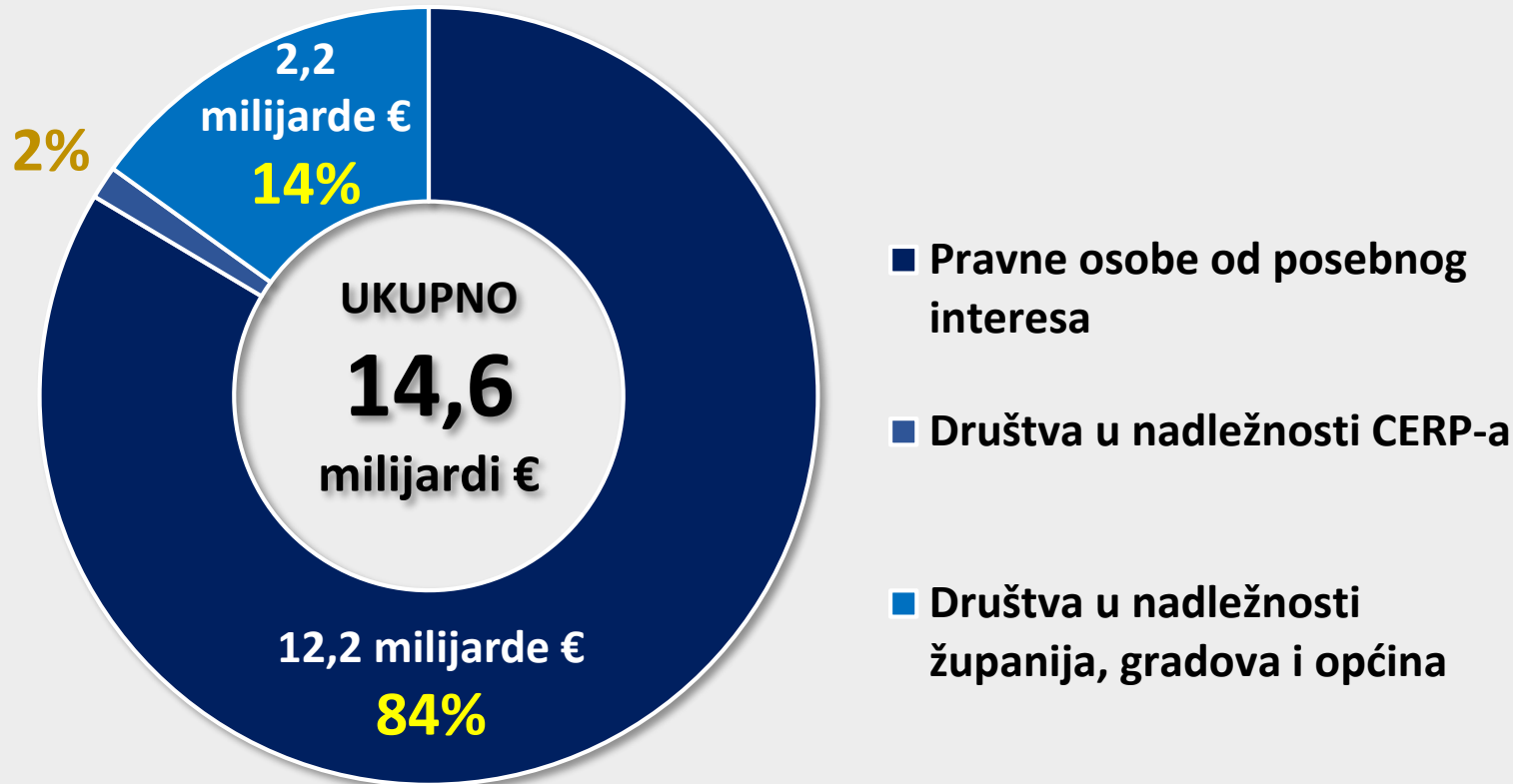
Navedene pravne osobe obuhvaćaju gotovo 900 društava od čega je 95% društava u nadležnosti županija, gradova i općina.

Prihodi pravnih osoba u vlasništvu državne, regionalne i lokalne vlasti

Pravne osobe od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (36 pravnih osoba) generiraju **84% ukupnih prihoda** pravnih osoba u vlasništvu državne, regionalne i lokalne razine vlasti.

Prihod pravnih osoba u 2023. godini

Za usporedbu, prihodi središnje države u 2023. godini iznosili su **23 milijardi eura.**

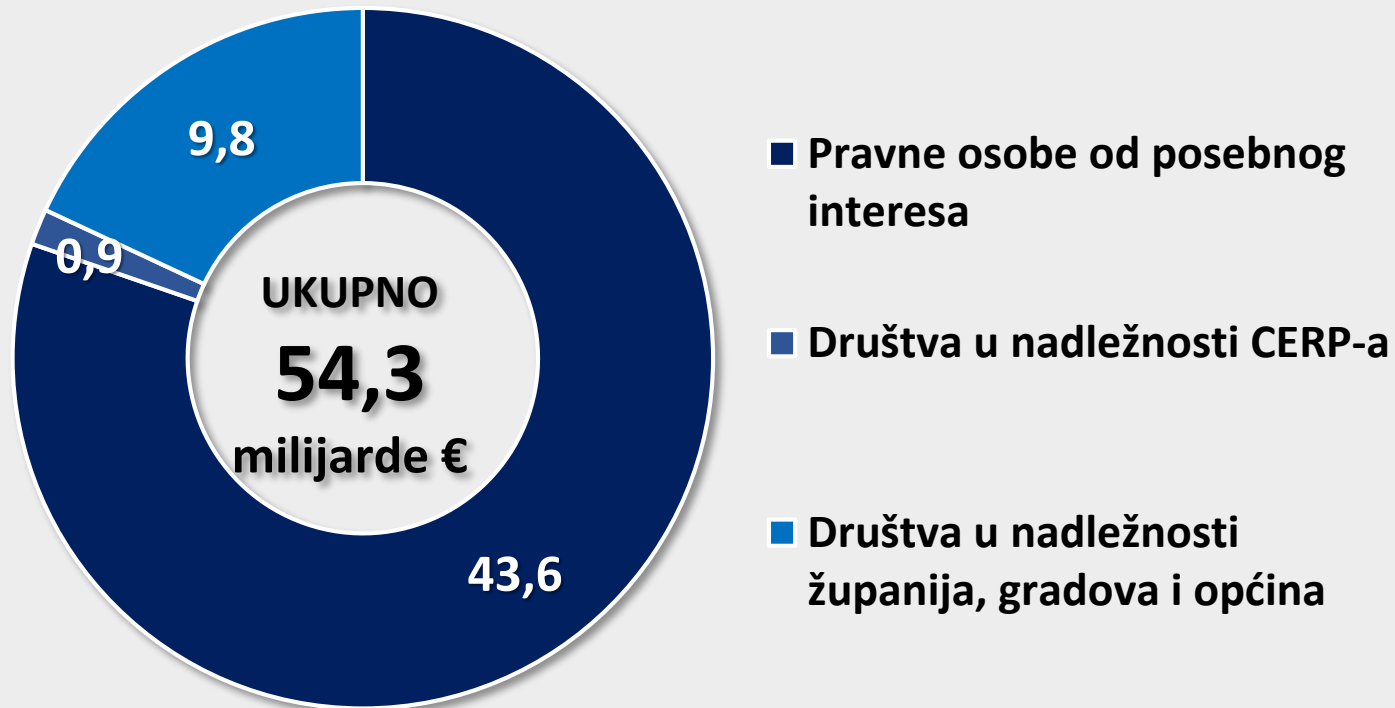

Imovina pravnih osoba u vlasništvu državne, regionalne i lokalne vlasti

Ukupna imovina navedenih pravnih osoba iznosi **54,3 milijarde eura** te čini više od **70% bruto domaćeg proizvoda** Republike Hrvatske.

Imovina

(u milijardama €, 2023. godina)

Pravne osobe od posebnog interesa s više od 43 milijarde eura aktive čine većinu aktive pravnih osoba u vlasništvu državne, regionalne ili lokalne razine vlasti (**više od 80%**).

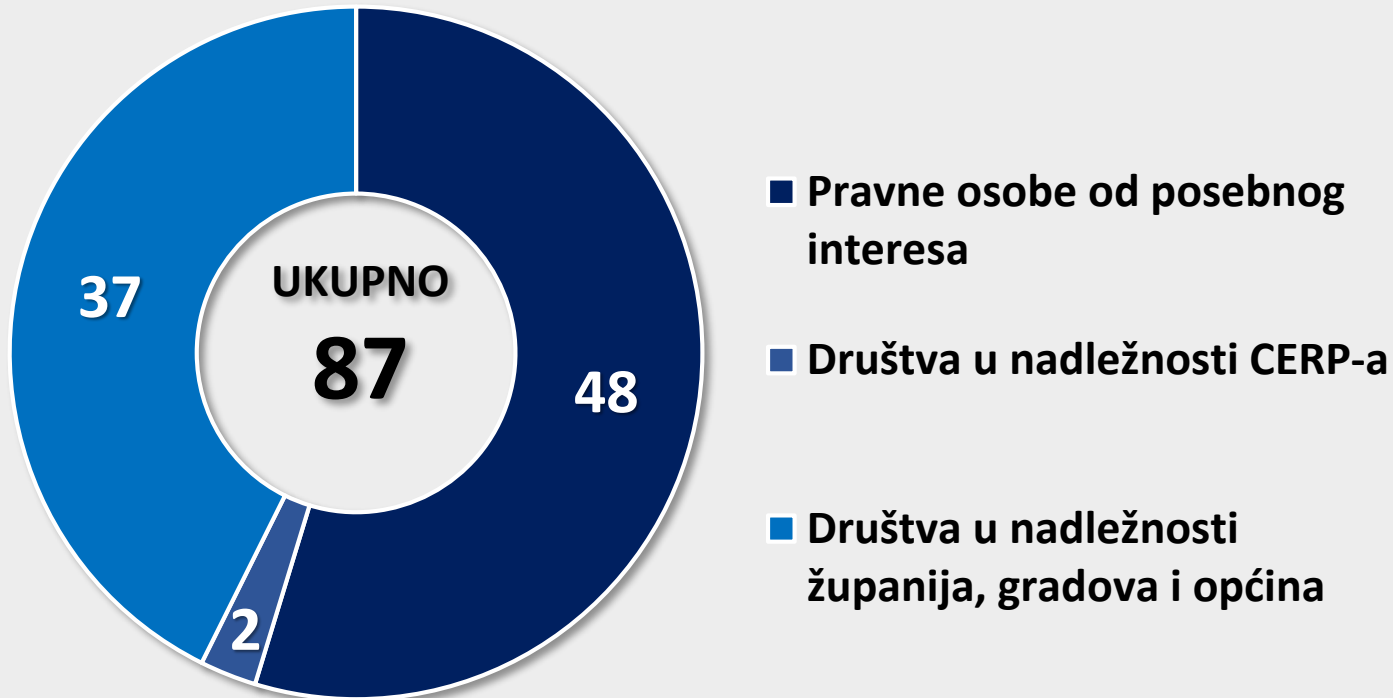

Broj zaposlenih u pravnim osobama u vlasništvu državne, regionalne i lokalne vlasti

Pravne osobe od posebnog interesa zapošljavaju **više od polovice** ukupnog broja zaposlenika u pravnim osobama u vlasništvu državne, regionalne i lokalne razine vlasti.

Pregled broja zaposlenika

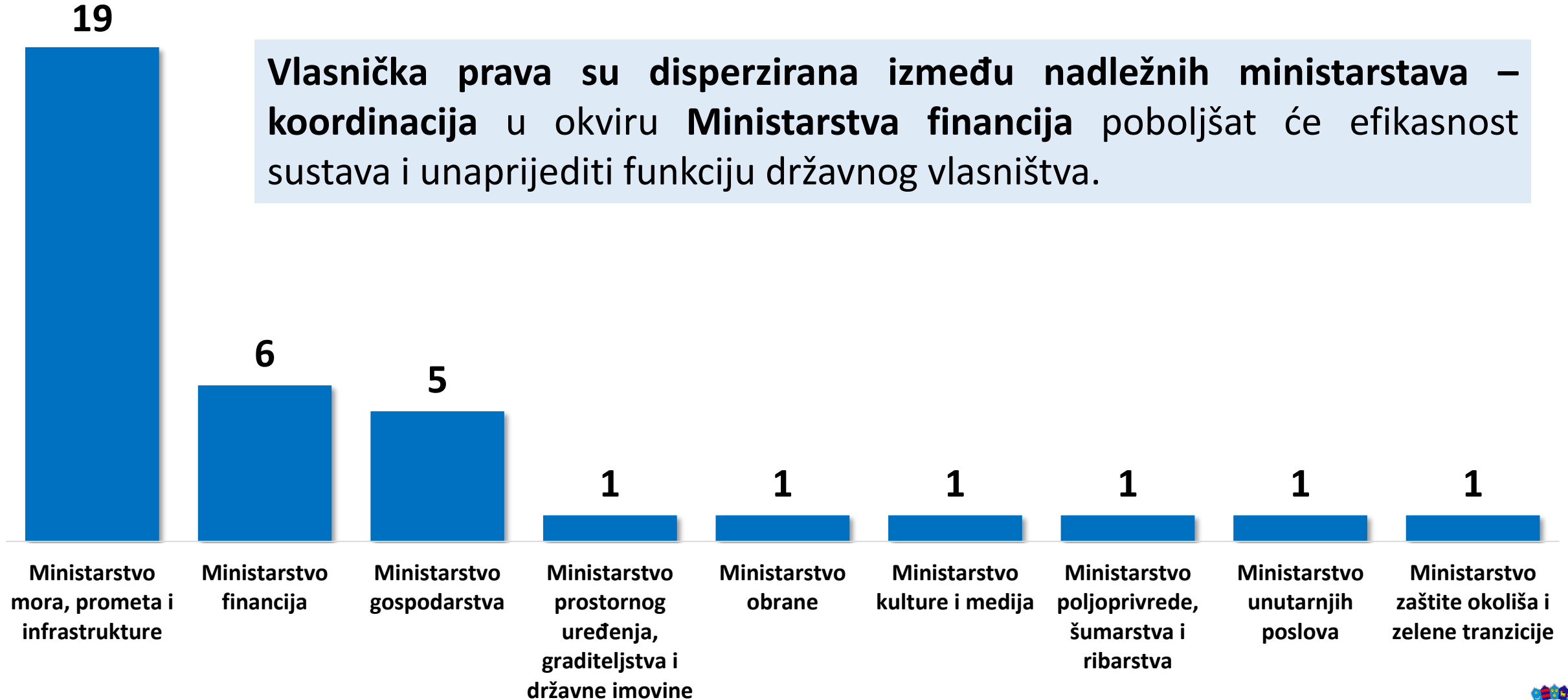
(u tisućama, 2023. godina)

Za usporedbu,
u 2023. **središnja država je zapošljavala 154 tisuće zaposlenika.**

Disperzirana vlasnička prava – koordinacija u okviru Ministarstva financija

Podjela pravnih osoba u državnom vlasništvu

PRAVNE OSOBE U DRŽAVNOM VLASNIŠTVU

Koordinacijsko tijelo:
Ministarstvo financija

Vlasničko tijelo: Nadležna ministarstva

Pravne osobe od posebnog interesa

CERP

Ostala trgovačka društva

Pravne osobe od strateškog značaja

Pravne osobe od financijskog ili drugog značaja

Država ima prevladavajući utjecaj

Država nema prevladavajući utjecaj

1. Gospodare općim i javnim dobrima i dobrima od interesa za Republiku Hrvatsku

2. Upravljaju infrastrukturom i distribucijskim mrežama u kojima fizička infrastruktura predstavlja prirodni monopol

3. Uključuju djelatnost pružanja javnih usluga

npr. HEP, Hrvatske šume

1. Poslovanje ima pozitivan učinak na državni proračun ili obavljaju tržišne djelatnosti i time doprinose stabilnosti i razvoju gospodarstva Republike Hrvatske

npr. HPB d.d

Prodaja / restrukturiranje

Prodaja / dodjela HRVI / prijenos ovlaštenicima prava na naknadu za oduzetu imovinu

Opravdani razlog za vlasništvo utvrđen i obrazložen u vlasničkoj politici.
O raspolaganju odlučuje **Hrvatski sabor** na prijedlog Vlade.

Opravdani razlog za vlasništvo utvrđen i obrazložen u vlasničkoj politici.
O raspolaganju odlučuje **Vlada** na prijedlog Ministarstva financija.

Izlazak države iz vlasništva u skladu s **vlasničkom politikom**

Ključne uloge i procesi (1/4)

Vlada

Ciljevi

Ministarstvo financija
(Kordinacijsko tijelo)

Nadležna ministarstva

- na prijedlog Ministarstva financija usvaja i donosi:
  - **vlasničku politiku**
kojom se utvrđuju razlozi za državno vlasništvo.
  - **politiku isplate dividendi**
kojom se utvrđuju načela isplate dividendi.
  - **politiku primitaka članova nadzornih odbora i uprava**
kojom se utvrđuju jasni i transparentni kriteriji za određivanje primitaka članova nadzornih odbora i uprava.
- **uredbom propisuje uvjete za kandidate za članove nadzornih** odnosno upravnih odbora, članove uprave odnosno izvršnih direktora
- **utvrđuje pravne osobe od posebnog interesa** na prijedlog Ministarstva financija odlukom
- **postavlja financijske i nefinancijske ciljeve te ciljeve održivosti**

Ključne uloge i procesi (2/4)

Vlada

Ciljevi

Ministarstvo financija
(Kordinacijsko tijelo)

Nadležna ministarstva

- **sastoje se od financijskih i nefinancijskih ciljeva te ciljeva održivosti**
- **postavljaju se za sve pravne osobe u državnom vlasništvu**
- **moraju biti relevantni, jasni, precizni, mjerljivi i vremenski određeni**, a postavljaju se kroz **ključne pokazatelje uspješnosti**
- **sastavni su dio srednjoročnih i godišnjih planova**
- **javno se objavljuju**

Ključne uloge i procesi (3/4)

Vlada

Ciljevi

Ministarstvo financija
(Kordinacijsko tijelo)

Nadležna ministarstva

- **izrađuje akte o korporativnom upravljanju** u pravnim osobama od posebnog interesa i ostalim trgovačkim društvima
- **prati i analizira kvalitetu** korporativnog upravljanja
- **izvršava članska prava** u pravnim osobama od posebnog interesa koja se bave djelatnostima iz nadležnosti Ministarstva financija
- koordinira i daje suglasnost nadležnim ministarstvima na **financijske i nefinancijske ciljeve, ciljeve održivosti te ključne pokazatelje uspješnosti**
- **predstavlja Republiku Hrvatsku** u **skupštini** pravnih osoba od posebnog interesa iz nadležnosti Ministarstva financija
- sudjeluje u postupcima **izbora kandidata za članove nadzornih odbora**
- **priprema i javno objavljuje objedinjeno godišnje izvješće o poslovanju državnih poduzeća**, koje se dostavlja Vladi i podnosi Hrvatskom saboru

Ključne uloge i procesi (4/4)

Vlada

Ciljevi

Ministarstvo financija
(Kordinacijsko tijelo)

Nadležna ministarstva

- **izvršavaju članska prava** u pravnim osobama od posebnog interesa iz svoje nadležnosti
- **predstavljaju Republiku Hrvatsku u skupštini** pravnih osoba od posebnog interesa iz svoje nadležnosti
- **predlažu financijske i nefinancijske ciljeve, ciljeve održivosti te ključne pokazatelje uspješnosti** u koordinaciji s pravnim osobama u državnom vlasništvu
- **analiziraju ciljeve i ključne pokazatelje uspješnosti** na razini sektora i izrađuju sektorske analize
- **sudjeluju u izboru kandidata za članove nadzornih odbora** u pravnim osobama od posebnog interesa iz svoje nadležnosti
- **izvještavaju Ministarstvo financija** o provedbi vlasničke politike

Transparentan proces izbora i imenovanja članova Nadzornih odbora

Ključne novine koje proizlaze iz zakonskog okvira su **utvrđivanje raznolikosti u sastavu nadzornog odbora te transparentniji proces izbora članova nadzornih odbora.**

Kako se bira?

- **Postupak izbora kandidata provode povjerenstva, koja osniva Vlada**
- **Javni natječaj**
- **Raznolikost u sastavu** (prema spolu, dobi, obrazovanju i profesionalnom iskustvu)
- Najmanje **33% neovisnih članova**

Kako se donosi odluka o odabiru?

Skupština bira članove Nadzornog odbora na temelju Odluke Vlade

Vlada donosi odluku o izboru kandidata na prijedlog peteročlanog povjerenstva

- **Povjerenstvo se sastoji od:**
  - 2 predstavnika Vlade
  - 1 predstavnika Ministarstva financija
  - 1 neovisnog stručnjaka i
  - 1 predstavnika nadležnog ministarstva (za pravne osobe od posebnog interesa)
  - ili 1 predstavnika Centra za restrukturiranje i prodaju (CERP) (za ostala trgovačka društva)

Nadzorni odbor

Definicija neovisnosti

- **Neovisan u odnosu na društvo i u odnosu na vlasnika**
  - **u odnosu na društvo** (prema Zakonu o trgovačkim društvima), primjerice, u posljednje 3 godine:
    - **ne smije biti dioničar društva ili povezanih društava**
    - **ne smije biti član uprave društva ili povezanih društava**
    - **ne smije ostvarivati prihod iz poslovnog odnosa s društvom ili povezanim društvima** (osim naknade za članstvo u Nadzornom odboru)
  - **u odnosu na vlasnika**, npr. obveznici primjene zakona koji uređuje sprječavanje sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti:
    - **ne mogu biti članovi nadzornog odbora pravne osobe u državnom vlasništvu**

Ostali uvjeti

- **Dobar ugled, odgovarajuća stručna znanja**, sposobnost iskazivanja **neovisnog mišljenja**
- Članovi nadzornog odbora moraju skupno imati **stručna znanja, sposobnosti i iskustvo** potrebno za neovisno i samostalno nadziranje vođenja poslova

Kriteriji neovisnosti bit će propisani *Uredbom o izboru i imenovanju članova Nadzornih odbora i Uprava*

Transparentan proces izbora i imenovanja članova uprava

Ključna novina koja proizlazi iz zakonskog okvira je da **Nadzorni odbor provodi postupak izbora Uprave.**

Kako se bira?

- Postupak izbora provodi **nadzorni odbor**
- **Javni natječaj**
- Članovi uprave moraju zajedno imati **stručna znanja, sposobnosti i iskustvo** potrebno za **neovisno i samostalno** vođenje društva

Kako se donosi odluka o odabiru?

Odluku o odabiru kandidata za člana uprave donosi **nadzorni odbor** uz prethodnu suglasnost Vlade.

Uprava

Pozitivni utjecaj novog sustava kroz sljedeće ključne promjene

- **Uspostava formalnog okvira za interakciju s pravnim osobama u državnom vlasništvu** putem:
  - **vlasničke politike** (utvrđivanje razloga za vlasništvo)
  - uspostave sustava zadavanja **ciljeva i ključnih pokazatelja uspješnosti (KPU-eva)**
- **Ministarstvo financija postaje Koordinacijsko tijelo** za nadležna ministarstva i CERP
- **Profesionalizacija i poboljšanje kompetencija** članova Nadzornih odbora i Uprava
- **Politika primitaka koja vrednuje rezultate u skladu s ostvarenim ciljevima**
(uvođenje fiksnog i varijabilnog dijela plaće)
- **Transparentnost izvještavanja prema javnosti**
(agregirano izvješće o poslovanju pravnih osoba usvaja Vlada i podnosi Hrvatskom saboru)

Hvala na pozornosti!